

GAZİANTEP KENT KONSEYİ
EĞİTİM ÇALIŞMA GRUBU
GAZİANTEP'İN EĞİTİM SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ RAPORU

EYLÜL 2015

GİRİŞ

Türkiye'nin nüfus sayısı bakımından altıncı büyük ili olan Gaziantep ilimizin, 1.890.000'i aşkın nüfusu ile hızlı bir büyüme trendi göstermektedir. Ülkemizde sanayisi ile ön plana çıkan Gaziantep ilimize eğitim olarak beklentilerin altında kalmaktadır. Beklentilerin karşılanmamasının tek sebebi öğrenciler ve ailenin eğitime verdiği önem değildir. Bunun birçok nedeni vardır.

Gaziantep Kent Konseyi Eğitim Çalışma Grubu olarak; 19. Milli Eğitim Şurası, 62. Hükümet raporu, SETA, ERG, OECD, Milli Eğitim Bakanlığı'nın stratejik eylem planı, TEDMEM 2014 Raporu, Milli Eğitim Müdürlüğü'nün eylem planı raporları, başarısızlık nedenleri çalışma raporları, bölgedeki akademisyen görüşleri, ilgili okul müdürlerinin görüşleri, sahada çalışan öğretmen ve personel görüşleri alınarak bu nedenler detaylı olarak araştırılmış ve eğitim alanında daha uygulanabilir ve gerçekçi çalışmaların yapılması ve takip edilmesi gerektiği belirlenmiştir. Bu tespitlerin bir kısmı üzerinde çeşitli çalışmalar yapılmaktadır; fakat çözümlerin sürdürülebilirliğiyle ilgili sorunlar hala yaşanmaktadır. Buna dayanarak çalışmalarımızı okul öncesi, ilkokul, ortaokul, genel lise ve özel lise, özel eğitim, mesleki ve teknik eğitim, yaygın eğitim alanlarında alanda uzman kişiler ve uygulayıcıların katılımıyla öncelikli sorunlar belirlenerek sorunlara çözüm önerileri getirilmiştir. Bu çerçevede GAZİANTEP KENT KONSEYİ EĞİTİM ÇALIŞMA GRUBU olarak geneldeki sorunlara yönelik yerel çözümler ortaya konması adına uygulanabilir projeler geliştirilmektedir.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ/1

GAZİANTEP VE EĞİTİM/3

GAZİANTEP KENT KONSEYİ EĞİTİM ÇALIŞMA GRUBU TESPİT EDİLEN
SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Okul Yöneticileri

1.1 Yönetici Sorunları/7

1.2 Çözüm Önerileri/8

2. Okul Güvenliği

2.1 Sorunlar/9

2.2 Çözüm Önerileri/10

3. Fiziki Altyapı

3.1 Sorunlar/10

3.2 Çözüm Önerileri/11

4. Okulları Temizliği

4.1 Sorunlar/12

4.2 Çözüm Önerileri/12

5. Özel Eğitim

5.1 Sorunlar/13

5.2 Çözüm Önerileri/14

6. Öğrenci Kaynaklı Sorunlar ve Çözüm Önerileri

6.1 Sorunlar/15

6.2 Çözüm Önerileri/16

7. Öğretmen Sorunları ve Çözüm Önerileri

7.1 Sorunlar/18

7.2 Çözüm Önerileri/19

8.1 Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri

8.1 Sorunlar /21

8.2 Çözüm Önerileri/21

9. Suriyeli Misafir Öğrenciler

9.1 Eğitim Sorunları/22

9.2 Çözüm Önerileri/23

GAZİANTEP VE EĞİTİM

GENEL BİLGİLER

İlimizde, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında;

4 Okul öncesi eğitim kurumunda 27.764, 860 ilköğretim okulunda 349.155 ve 178 orta öğretim okulunda 100.345 olmak üzere okullarda toplam 477.264 öğrencimiz eğitime devam etmektedir.

Derslik sayımız 12.450'dir. Son iki yılda yapılan derslik sayımız 1.801'dir. 2012 Yılında başlayan 20 anaokulu, 42 ilköğretim okulu ve 42 ortaöğretim okulu olmak üzere toplam 104 proje yürütülmektedir. Bu projelerden kazanılacak derslik sayısı 2.161 olacaktır.

30 kişilik sınıflar baz alındığında toplam derslik açığımız Okul öncesinde 3.148 Derslik, ilköğretimde 4.301 derslik, ortaöğretimde 2.491 derslik, mesleki eğitimde 351 derslik Toplam 10.291'dir.

KURUMLAR	ÖĞRENCİ SAYILARI		
	Erkek	Kız	Toplam
OKUL ÖNCESİ	14.585	13.179	27.764
TEMEL EĞİTİM	178.396	170.759	349.155
ORTAÖĞRETİM	51.565	48.780	100.345
TOPLAM	244.546	232.718	477.264
AÇIK ÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİ	23.395	19.605	43.000
GENEL TOPLAM	282.631	261.151	520.264

KURUMLAR	RESMİ			ÖZEL			RESMİ+ÖZEL		
	OKUL SAYISI	DERSLİK SAYISI	ŞUBE SAYISI	OKUL SAYISI	DERSLİK SAYISI	ŞUBE SAYISI	OKUL SAYISI	DERSLİK SAYISI	ŞUBE SAYISI
OKUL ÖNCESİ	49	249	409	5	20	21	54	269	430
TEMEL EĞİTİM	834	8.654	12.867	26	438	380	860	9.092	13.247
ORTAÖĞRETİM	145	2.715	3.768	33	374	287	178	3.089	4.055
TOPLAM	1.028	11.618	17.044	64	832	688	1.092	12.450	17.732

Kaynak: Gaziantep Valiliği Resmi Veb Sitesi

Öğretmen durumu;

Öğretmen Sayısı	Norm	21.418
	Mevcut	18.086
	İhtiyaç	3.332
	Ücretli	1.430

Kaynak: Gaziantep Valiliği Resmi Veb Sitesi

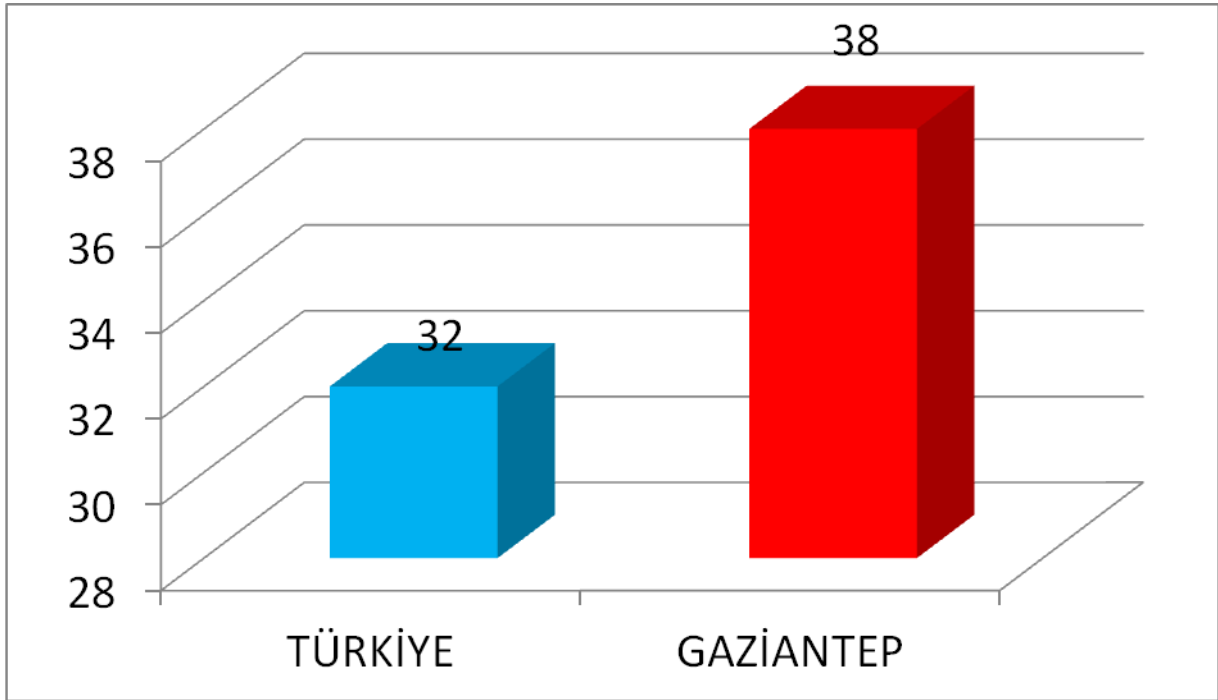
2014-2015 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI OKUL SAYILARI

OKUL TÜRÜ	RESMİ	ÖZEL	TOPLAM
ANA OKULU	49	5	54
İLKOKUL	541	13	554
ORTAOKUL	274	13	287
İMAM-HATİP ORTAOKULU	17	-	17
YATILI BÖLGE ORTAOKULU	2	-	2
İMAM HATİP LİSESİ	14	-	14
MESLEK LİSESİ	54	12	66
ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ	1	-	1

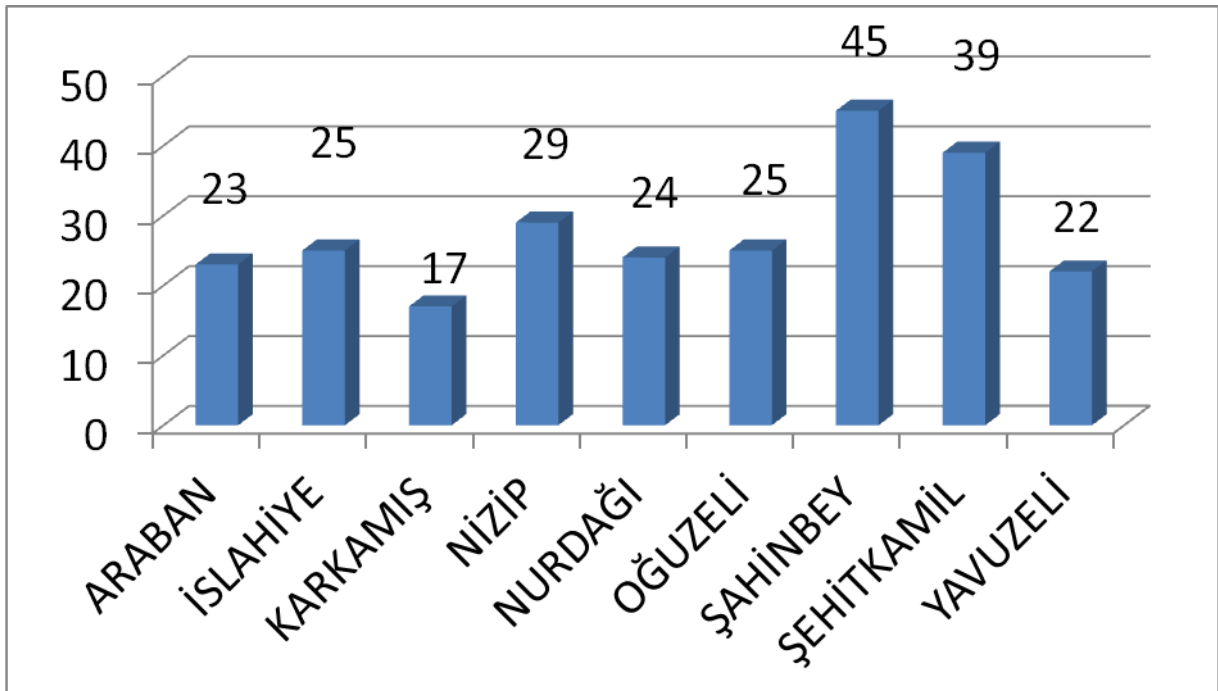
ANADOLU LİSESİ	53	13	66
ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	3	-	3
FEN LİSESİ	2	6	8
LİSE	8	1	9
SOSYAL BİLİMLER LİSESİ	1	-	1
ÖZEL EĞİTİM İŞ UYGULAMA MERKEZİ	4	-	4
ÖZEL EĞİTİM MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ	1	-	1
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ	3	-	3
ÖZEL AKŞAM LİSESİ	-	1	1
TOPLAM	1.028	64	1.092

Kaynak: Gaziantep Valiliği Resmi Veb Sitesi

2013-2014 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYILARI

Kaynak: Gaziantep Valiliği Resmi Veb Sitesi

GAZİANTEP KENT KONSEYİ EĞİTİM ÇALIŞMA GRUBU TESPİT EDİLEN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1.Okul Yöneticileri

1.1.Sorunlar

1. Okul idarecilerinin atamalarıyla ilgili sürecin sürdürülebilir uygulamalarla tam olarak çalıştırılmaması öğretmen ve öğrenciler açısından olumsuz okul iklimi oluşturmaktadır.
2. Yönetici atamanın sürekli değişenkariyer ve ehliyetten uzak ölçütleri, müdüradaylarının eğitimle ilgisi olmayan ilişkilere yönelmelerine neden olmaktadır. Sendikalar vesiyasi örgütler okul müdürü atama konusunda fazlasıyla etkin görünmektedir. Okullar birçok güç odağının baskısı altındadır.Sendikalar, siyasiler, iş adamları, veli gruplarıokulları yönetilemez hale getirmektedir.
3. Atanan müdürler kimi zaman gereken ehliyetesahip olmadığı için de okullar yönetilemez hale gelebilmektedir.
4. İdareci normunun yetersizliğini gidermeye yönelik olarak 8 Haziran 2014 tarihinde çıkartılan Norm Kadro Yönetmeliğiyle yapılan revizyona rağmen okullardaki idareci sayısı yetersizliği devam etmektedir.
5. Ortaöğretimde kız öğrencilerin sorunlarıyla alakalı kendini rahat hissedebileceği bayan idareci sayısının azlığıönemli bir durumdur.
6. Eğitim kurumlarında yöneticilik yapan kişilere hizmet içi eğitim faaliyetleri kapsamında genel bir liderlik yöneticilik ve girişimcilik seminerleri verilmesi onların yöneticilik yeterliklerini ve becerilerini geliştirmekten uzaktır. Ayrıca mesleki ve teknik liselerde görev yapan yöneticilere de bu liselere özgü beceri eğitimlerinin verilmemesi sorun teşkil etmektedir.
7. Okul yöneticilerinin göreve başlamadan önceyetiştirilmesi ile ilgili gelişmiş ülkelerde olduğu gibi standart bir eğitim programı yoktur. Bu da sürecin etkin olarak ortaya konmasını engellemektedir
8. İlkokul ve Ortaokul yöneticilerinin en önemli sorunlarından birisibakanlık bütçesinden ödenek alınamamasıdır.
9. Müdürlerin yönetimle ilgili her konuda destekalabilecekleri üniversitelerle kurulan işbirlikleri yetersizdir.

10. Okullarda takım olmak özendirilmediği için, öğretmenlerle yöneticiler arasındaki ilişki hayli mesafelidir. Bazı müdürler görev güçlerini abartılı kullanabilmektedir. Bu durum öğretmenlerin ve velilerin katılımcılığını olumsuz etkileyebilmektedir.
11. Müdürlerin okulun tüm paydaşları (öğretmen, öğrenci, veli, hizmetli, ilçe/il milli eğitim, okul aile birliği) tarafından performans değerlendirmelerine etkin olarak tabi tutulmaması müdürlerin performansı açısından problem teşkil etmektedir.
12. Okul müdürlerinin okul ile ilgili aktif sorumluluk alabilecek düşünce yapısında olmaması.

1.2.Çözüm önerileri

1. Yönetici atamalarında yöneticilik eğitimi veren özel kurum veya üniversite destekli komisyonlar aracılığı ile standart ölçme-değerlendirme uygulamalarının yapılması hem nitelik ve özelliklerin kesin saptanabilmesi hem deadil bir süreç işletilebilmesi için oldukça önemlidir.
2. Okul müdürlerinin eğitim- öğretim liderliği ve işletmeyöneticiliği rolleri birbirinden ayrı düşünülmesi ve okulyöneticileri genel idari hizmetler sınıfına alınmasına ilişkin alınan kararlar ivedilikle hayata geçirilmelidir.
3. Okul müdürlüğünün mesleki yeterlik standartları belirlenmeli, değerlendirmeler bu standartlara göre yapılmalıdır.
4. Okullardaki idari işlerle ilgili olarak (mutemetlik, yazışmalar, ihaleler, personel işleri ve bina bakımı) işletme mezunu olan kişilerin memur olarak atanmalıdır.Bu uygulama ile okul müdür ve müdür yardımcılarının eğitim-öğretime daha fazla odaklanmalarının önü açılmalıdır.
5. Okul yöneticilerinin, moral lider olarak söz ve davranışlarıyla okul toplumunun üyeleri için bir davranış ve rol modeli olmalarını sağlamaya yönelik etik davranışları sergileme becerilerini arttıran eğitimler verilmelidir.
6. Okul yöneticilerinin, atanacakları bölge ve okullarla ilgilivizyoner liderlik özelliklerine sahip olmaları bir ölçüt olarakdeğerlendirilmelidir.
7. Okul lideri yetiştirme ve istihdamında Türkiye'nin bölgesel koşulları göz önünde bulundurularakokul liderlerine zor koşullarda görev yapacak ve sorumlulukalacak yeterlilikler kazandırılmalıdır.

8. Okul yöneticilerinin yetiştirilmesinde birçok ülkede uygulanan yöntemler incelenmeli Kaliteyi sürekli hale getirmede Milli Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerle işbirliği çerçevesinde ‘OKUL YÖNETİCİSİ YETİŞTİRME VE GELİŞTİRME MERKEZLERİ’ kurularak eğitim öğretimi aksatmayacak dönemlerde okul yöneticilerinin bu merkezlere sertifika almak üzere zorunlu katılımı sağlanmalı ve bu sertifikalar atamalarda dikkate alınmalıdır.

2.Okul Güvenliği

2.1.Sorunlar

Türkiye’de eğitimin en büyük sorunlarından birisi de okul içinde ve dışında yaşanan disiplinsizlik olaylarıdır. Araştırmalarda okulların yeterince güvenli olmadığı, okul, yönetici ve öğretmenlerin önleyici güvenlik konusunda yeterli bilgi ve donanıma sahip olmadığını göstermektedir.

1. Öğrencilerin okullara kesici/delici aletler getirmesinin engellenememesi.
2. Okul çevresinde bağımlılık yapıcı nitelikteki madde satışlarının engellenememesi
3. Kantinlerde satışı yasak olan maddelerin okul çevresinde satışının serbest olmasından dolayı öğrenci kontrolünün sağlanamaması
4. Genel olarak okul giriş çıkışını denetleyecek yeterli güvenlik elemanının bulunmaması.
5. Eğitim öğretim saatleri dışında ve yaz tatillerinde okul bahçelerinin madde bağımlıları tarafından mekân edilmiş olması.

2.2.Çözüm önerileri

1. Okul çevresinin daha güvenli bir yer haline gelebilmesi için yerel emniyet güçlerinden destek alınmalıdır.
2. Okul ve paydaşlarına zarar vermeye yönelik suçların kamu davası statüsünde değerlendirilerek okul personelinin şikayetçi ve davacı olarak bu sürece dahil edilmemesi gerekmektedir.
3. Öğrenci disiplin yönetmelikleri gözden geçirilmeli ve yönetmelik maddeleri etkin olarak uygulanabilir düzeye getirilmelidir.

4. Okulu ve öğrencileri olumlu etkileyecek içeriğe sahip yerel ve ulusal düzeyde diziler/filmler yapılmalıdır.
5. Cep telefonlarının okulda uygunsuz kullanılmasının önlenmesi amacıyla, bilişim teknolojilerinin etik kullanımı konusunda öğrenci, öğretmen ve velilere dönük eğitim çalışmalarının yürütülmelidir.
6. Milli Eğitim Bakanlığı ile GSM operatörleri arasında imzalanacak protokollerle öğrencilerin kullandıkları telefon ve internet hatlarının, veli onayıyla özellikle okul saatlerinde kısıtlayan tarife çalışmaları yapılmalıdır.
7. Ulaşım ve servis güvenliğinin trafik mevzuatı doğrultusunda sağlanması ve “Güvenli Servis” ortamının oluşturulmalıdır.
8. Güvenli Okul Standartları doğrultusunda okulların fiziki ve mimari yapılarının incelenerek risk analizlerinin yapılması ve öğrencilerin yaşlarına ve engelli erişimine uygun fiziksel donanımlar oluşturulmalıdır.
9. Okul ve çevresinin güvenliği, ziyaretçi kayıt-kontrol ve denetimi, Elektronik güvenlik sistemlerinin denetlenerek yüksek ölçekli güvenlik algısı ve yapısının oluşturulması, okul paydaşlarının güvenliğinin sağlanması,
10. Güvenlik paydaşları olan üst yönetim, personel ve diğer çalışanlar ile özel güvenlik yapılarının eğitimi, hizmet alanlarının belirlenmesi, görev tanımlarının yapılması,
11. Okullarda şiddetin nedenlerinin araştırılması amaçlı ilçelerde konu ile ilgili uzman kişilerden oluşan ekip ve komisyonlar kurulmalıdır düzenli aralıklarla araştırma ve anket çalışmaları yapılmalıdır.
12. Okul paydaşlarına yönelik şiddet, zorbalık ve madde bağımlılığı konularını kapsayan bilinçlendirici konferans, seminer ve eğitim programlarının hazırlanmalı ve sürece paydaşların aktif katılımı sağlanmalıdır.
13. Okul güvenlik politikasının belirlenerek okul güvenlik yönetimi ve planının oluşturulmalı.

3.Fiziki Altyapı

3.1.Sorunlar

1. Okullarda halen ikili eğitimin devam etmesi
2. Derslik başına düşen öğrenci sayısının fazlalığı ve Şahinbey ve Şehitkamil ilçeleri için ikili eğitimde yaklaşık 4500 ek dersliğe, tekli eğitime geçişte ise yaklaşık 10000 dersliğe ihtiyaç olması.
3. İkili eğitimde ideal sınıf mevcuduna ulaşmada yaklaşık180,tekli eğitime geçilme sürecinde ise yaklaşık 330 okul arsasıihtiyaç olması.
4. İmarlı bölgelerde kısmen okul arsası temini hallolmuş gibi gözükse de bu alanlardaki oyun alanlarının, spor salonun vbsosyal etkinlik alanlarının eksik olması

3.2.Çözüm önerileri

1. İmarsız bölgelerde imar planı tadilatı ile ihtiyaç kadar okul yeri ayrılmalı; kamulaştırılan yerlerde ki arsa sahiplerine arsaların karşılığı kentsel dönüşüm projeleri kapsamında yer tahsis edilerek yada vb şeklinde verilmelidir.
2. Yine bu kapsamda merkezde ki kamu kuruluşlarının çevredeki daha uygun yerlere yeniden yapılip konuşlandırılması ve bu binalarının yıkılıp ihtiyaç duyulan okulların yapılabilmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılmalıdır.
3. Ortaöğretim kurumları, çeşitli liseler ve mesleki eğitim okullarının yine çevrede hazineden tahsis edilecek yerlere eğitim kompleksleri şeklinde bitişik ve ayrı ayrı birimler halinde yapılandırılmalıdır.
4. Yeni imarlı bölgeler ile Kentsel dönüşüm yapılan alanlarda muhakkak 18 uygulamasına yönelik arsalar (gelecekte hesaplanarak) eğitim için bırakılmalıdır.
5. Hazineye ait yerlerin tespiti ve okul yeri olarak tahsisi gibi konular da İl Milli Eğitim Müdürlüğünün Büyükşehir Belediyesinin, İlçe Belediyeleri ve Milli Emlak Müdürlüğünün müşterek ve çözüm odaklı çalışmaları için bir koordinasyon birimi kurulmalı ve bu birimin yapılandırılmasında ilgili tüm paydaşların görüşleri alınmalıdır.
6. Okul yapma ve bu amaçla arsa temini konusunda Milli Eğitim Bakanlığınadestek verme konusunda yerel yönetimler, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları harekete geçirilmeli, bunun sağlanması için gerekirse yasal düzenlemelere gidilmelidir.

7. Okul binaları için geliştirilen tip projeler, bölgesel şartlara ve ihtiyaçlara uygun olarak tasarlanmalı; Türk mimari sanatının özelliklerini yansıtmalıdır.

4.Okulların Temizliği

4.1.Sorunlar

1. Okulların genelinde tuvalet, koridor ve kantinlerin temizlik sorunu vardır. Bu durum yalnızca eğitim öğretimi değil çocukların fiziksel ve psikolojik durumlarında tehdit etmektedir.
2. Okullarda kantinlere gelir kapısı olarak bakılmaktadır.
3. Kantinlerin standart ve etkili denetimleri yapılmadığından kaliteden söz etmek mümkün değildir.
4. MEB in temizlikle ilgili herhangi bir politikası yoktur
5. Okulların temizliği için İşkur ve diğer kurumlardan gönderilen temizlik görevlileri verimli bir şekilde çalışmamaktadır.

4.2.Çözüm önerileri

1. Kantinler sağlık, tarım, çevre gibi kurum ve STK'lardan oluşan bir komisyon tarafından denetlenmeli
2. Kantinlerde satılan ürünler belirli kalite ve standart içerisinde tutulmalı ve bu durum yukarıda bahsedilen komisyonlarca sürekli denetlenmelidir.
3. Okulda öğrenci, idarecilere ve velilere kadar temizlik bilinci oluşturulması için etkinliklerin düzenlenmesi ve bu etkinliklere katılımcıların aktif olarak katılımının sağlanması için proje bazlı çalışmaların yapılması.

5.Özel Eğitim

5.1.Özel Eğitimin Sorunları:

1. İlimizde özel eğitime muhtaç bireylerin büyük çoğunluğu (zihinsel, işitsel, görme, vb. alanlarda) destek eğitimi almak için rehabilitasyon merkezlerine gitmektedirler. Ancak rehabilitasyon merkezlerinin büyük çoğunluğu olaya eğitim açısından değil, ekonomik açıdan bakmaktadır. Böyle olunca da çocuklara yeterli destek eğitimi verilememektedir.
2. Özel eğitime erken yaşta başlamak esastır. Hatta 37 aydan itibaren özel eğitim zorunludur. Ancak Gaziantep gibi metropol bir şehirde Özel Eğitim Anaokulunun olmayışı,
3. Ortopedik engelliler okullara geliş ve gidişlerde ve okullarda çok büyük sorunlarla karşılaşmaktadırlar,
4. Bilim ve Sanat Merkezinin ayrı bir binasının olmayışı ve öğrenci seçimlerinin yeterince titizlikle yapılmaması,
5. Gaziantep ilinde Hafif düzeydeki öğrencilere eğitim veren sadece bir okul bulunmakta ve bu okulda ihtiyaçlara cevap verememektedir.
6. Özel eğitim okullarından ve özel eğitim sınıflarından mezun olan öğrencilerin istihdam konusunda çok büyük sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu tür öğrencileri ve bireyleri iş yerleri istihdam konusunda çekinceli davranmaktadır.
7. Yaşı büyük bireylerin (okulla ilişkileri kalmayan) devam edeceği hiçbir okul kalmamaktadır. Sadece haftada 1-2 saat destek eğitimi için rehabilitasyon merkezlerine devam etmektedirler. Bu da bu tür bireyler için ilgilenen genellikle anneleri için çok büyük bir sıkıntı oluşturmaktadır. Hatta bu anneler kendilerini tamamen toplum hayatından ve sosyal yaşamdan tamamen soyutlamaktadır.
8. Engelli aileleri psikolojik anlamda çok büyük desteğe ihtiyaç duymaktadırlar. Bu ailelerin yükünü hafifletecek çalışmalar yapılmalıdır.
9. Engelli bireylerin çok fazla sosyal yaşamları olmadığı için ve maddi olarak desteğe ihtiyaçları olduğu için bu alanda birçok faaliyetten mahrum kalmaktadırlar.

10. Özel eğitime ihtiyacı olan okul müdürlerinin bu tür öğrencilerin kayıtlarında sıkıntı çıkarması ve bu öğrencileri okullarında bir yük olarak görmesi. Kaynaştırma öğrencilerinin okullarda yeteri kadar eğitim alamaması ve öğretmenlerin bu konuda duyarlı davranmaması.
11. Bakanlığın son alan değişikliğiyle birlikte ilimizde yaklaşık 160 öğretmeni, birkaç haftalık eğitimden sonra sınıf öğretmenliğinden özel eğitim alanına geçirmiş olması,
12. Okullardaki öğrencilerde bulunan davranış bozukluğu ile çocuğun özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin birbirine karıştırılmaması gerekmektedir.
13. Özel Eğitim Uygulama Merkezleri ve Özel Eğitim İş Uygulama Okullarında her üç kademe hatta okul öncesi eğitim bir arada verildiği için, çocuklarını yeni okula kayıt yaptıracak aileler yaşı büyük öğrencilerin de aynı ortamda eğitim gördüklerini görünce çocuklarını bu okullara erken yaşta kayıt ettirmekten vazgeçmektedirler. Bu da özel eğitime erken yaşta başlanılmasını zorlaştıran bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

5.2.Çözüm Önerileri

1. Rehabilitasyon merkezleri maarif müfettişlerince sürekli olarak sıkı bir denetime ve rehberliğe tabi tutulmalı, il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinde bulunan özel eğitim birimleri ailelerin bu konulardaki şikâyetlerini takip etmelidir. Hatta gerekirse rehabilitasyon merkezlerine giden öğrenci velileri örneklem usulü tespit edilerek sorunları ilgili makamlara iletilmelidir.
2. 2015-2016 yılına yetiştirilecek şekilde Şahinbey ve Şehitkamil ilçelerimizde olmak üzere en az 2 tane Özel Eğitim Anaokulu açılması,
3. Ortopedik engelli öğrenciler için okul ortamlarının erişiminin sağlanması için öğrencilere uygun olarak en kısa zamanda düzenlenmesi,
4. Bilim ve sanat Merkezinin yeni bir binaya taşınması ve bağımsız bir okul gibi tam donanımlı olması, Öğrenci seçimlerinin tarafsız ve objektif yapılması gerekmektedir.
5. Şahinbey ilçemizde en kısa zamanda Hafif düzeyde zihinsel engelli öğrencilerin eğitim göreceği yeni bir okul daha açılması gerekmektedir.

6. Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin istihdamı konusunda ilgili kuruluşlarla iş birliği yapılarak, bu konuda teşvik edilmeli ve engelli bireylerin tüketici konumundan üretici konumuna geçirilmesi gerekmektedir. Bunun için “korumalı iş yeri uygulaması” ile bu bireylere destek sağlanmalıdır.
7. Halk Eğitim merkezleri ilgili okullarla işbirliği yaparak bu bireylerin hem istihdamını sağlayacak kurslar düzenlemeli hem de bu alandaki ihtiyacı karşılamaya yönelik çalışmalar başlatmalıdır. (örneğin okullarda bulunan atölyeler bu amaçla kullanılabilir.)
8. Bunun için bu ailelere rehberlik hizmeti verecek bir birim oluşturulmalı (Örneğin Büyükşehir Belediyesi bünyesinde) ve aileler istedikleri zaman bu birime danışabilmeli gerekirse bu seminerler ailelilerin evlerine gidilerek verilmelidir.
9. Bu ailelerin gideceği yerlerde belediyelere ait olan sosyal alanlardan ücretsiz faydalanmaları gerekmektedir.
10. Okul müdürlerine gerekli talimatlar ve eğitimler verilerek bu öğrencilere ve velilerine azami düzeyde yardımcı olmaları ve okul ortamlarını bu öğrencilerin engel durumlarına göre erişimlerini sağlayacak şekilde düzenlemeleri sağlanmalıdır. Etkili bir denetim yapılarak süreç yakından izlenmelidir.
11. Özel eğitim uzmanlık isteyen bir alandır. Bu alanda görev yapacak kişilerin uzman kişilerden seçilmesi ve alan mezunu öğretmenlere görev verilmesi gerekmektedir.
12. Öğretmenlere bu alanda seminerler verilerek özel eğitime muhtaç olan öğrencilerle davranış bozukluğu olan öğrencilerin eğitimlerinin buna göre planlanması.
13. Özel Eğitim Uygulama Merkezleri ve Özel Eğitim İş Uygulama Okullarının kademelere ayrılarak her öğrenci gurubunun kendi akranları ile aynı ortamda eğitim alması sağlanmalıdır. Böylelikle aileler de çocuklarını rahatlıkla bu okullara gönderecek ve erken yaşta eğitimlerine başlanılmış olacaktır.

6.Öğrenci Kaynaklı Sorunlar ve Çözüm Önerileri:

6.1. Öğrenci Merkezli Sorunlar

Özellikle okullarda hırsızlık, okul eşya ve araç gereçlerine zarar verilmesi, okula suç aleti getirilmesi, saldırganlık, zorbalık, disiplin problemleri, başarısızlık, kopya çekme, devamsızlık ve okul terkleri gibi öğrenci kaynaklı pek çok sorun yaşanmaktadır. Bunu biraz daha özele indirirsek mesleki ve teknik eğitimde öğrenci profilinin ülke genelinde olduğu gibi il genelinde de vasatın altında başarı gösteren öğrenci profili olması mesleki ve teknik eğitim çıktılarının istenilen kalite olmamasının ve iş dünyasının beklentilerinin karşılanamamasını temel nedenlerinden bir tanesidir. Yine 2012-2013 eğitim ve öğretim yılında ülke genelinde yapılan araştırmada elde edilen verilere göre ortaöğretimde sınıf tekrarı yapan öğrencilerin yaşları 14 ile 18 arasında değişmektedir. Bu öğrencilerin yaş ortalamasının 16,3 olduğu belirlenmiştir. Sınıf tekrarı yapan öğrencilerin üçte ikisini erkekler (%66,5), üçte birini kızlar (%33,5) oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında bulunan ve sınıf tekrarlayan öğrenciler arasında en büyük grubu %74,5 ile 9. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bunu sırasıyla 10. sınıf (%14,8), 11. sınıf (%7,1) ve 12. sınıf (%3,6) öğrencileri izlemektedir. Bu veriler, sınıf tekrarı yapan öğrenciler açısından dikkatlerin 9.sınıf öğrencilerine yöneltilmesi gerektiği anlamına gelmektedir. Aynı araştırma verilerine göre, okulu terk eden gençlerin %63,8'i 9. sınıfta, %19'u 10. sınıfta, %10,3'ü 11. sınıfta genel ortaöğretime terk etmiştir. 12. sınıfta ise bu oran %2,8 ile en düşük düzeydedir. Öğrencilerin sınıf tekrarı yapmasının temel sebepleri arasında ise, derslerde anlatılan konuları anlamakta zorlanma, verimli ders çalışma alışkanlığının ve ders çalışma alışkanlığının olmaması gelmektedir. Okul terkinin temel sebepleri arasında da sınıf tekrarı, başarısızlık, devamsızlık, farklı okul tercihi, evlilik, kız-erkek ilişkileri, okul dışında farklı bir işte çalışma, kötü alışkanlık, öğretmenler, dersler ve okulu sevmeme önemli rol oynamaktadır. Ayrıca ortaöğretimde yapılan yönlendirmenin yetersizlik öğrencinin ilgi alanı ve yetenekleri ile mesleğin gerektirdiği özellikler arasındaki uyumsuzluğa sonuç olarak ta mesleğin gerektirdiği becerilere sahip bireylerin yetişmemesine sebep olmaktadır. AB ülkelerinde olduğu gibi yönlendirmede öğrencilerin ilgi ve becerilerini esas alan sistemlerden yararlanılarak bir yapılandırmaya geçilmesi ve bütüncül bir yaklaşım sergilenmesi, eğitim reformunun başarısını artıracaktır. “Rehberlik ve Kariyer Danışma Birimi” ile “Psikolojik Danışma Birimi” net çizgilerle birbirlerinden ayrılmalı, bu birimlerde ayrı uzmanlar istihdam edilmelidir. Yapılan çalışmalar (bu konuda yapılmış çeşitli yüksek

lisans tezleri mevcuttur), rehber öğretmen başına düşen öğrenci sayısının fazlalığına işaret etmektedir.

6.2.Çözüm Önerileri

1. Sekizinci sınıf öğrencilerinin farkındalığının arttırılması ve tüm lise türlerinin tanınması amaçlı geziler yapılmalıdır.
2. Özellikle meslek liselerinde kariyer günleri düzenlenerek öğrenci ile meslek lisesinden mezun olan başarılı kişileri bir araya getirme faaliyetleri her okul için bir ritüel haline getirilmelidir.
3. Türü ve kademesi fark etmeksizin okullardaki sosyal ve kültürel faaliyetlerin sayısını arttırılmalı ve aileler de bu etkinliklere dahil edilerek öğretmen –veli- öğrenci iletişimi güçlendirilmelidir.
4. Mesleki yönlendirmenin iyi yapılabilmesi için rehber öğretmen sayısı arttırılmalıdır.
5. Okullarda “Öğrenme Merkezleri” kurularak gönüllülerin (öğretmen, üst sınıf öğrencileri, aileler, stajyer öğretmen adayları) başarısı düşük öğrencilere destek verecek düzenlemeler yapılmalıdır.
6. Okul devamsızlıklarını azaltılabilmesi için bunların takibi yapacak birimler okullar içerisinde oluşturulmalıdır.
7. Özellikle meslek lisesinin öğrenci açısından cazip hale gelebilmesi için mezun olanların istihdamı için iş gücü piyasasında faaliyet gösteren örgütlerin temsilcileri ile iş birliği yapılmalıdır.
8. Okul terkleri, sınıf tekrarları, şiddet, kötü alışkanlıklar gibi sorunların çözümü için yerel yönetimler bünyesinde bu konuda sorunlu öğrencilere yönelik hizmet veren merkezler oluşturularak, bu konuda çalışma yapan diğer STK’lar ile birlikte rehabilitasyon projeleri yapmaları teşvik edilmelidir.
9. Öğrenci mentörlük sistemi oluşturularak, öğrenci temelli birçok eğitim sorunun çözümüne katkıda bulunulmalıdır.
10. Okullarda akran öğrenmesine olanak sağlayacak etkinliklerin yapılması gerekmektedir.
11. İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde “Öğrenci Kariyer Gelişim Merkezi (ÖKGM)” kurulmalı ve kariyer gelişim programının içeriği oluşturulmalıdır.

12. Meslek lisesi öğrencilerinin alanlarındaki teknolojik donanımları kullanabilmeleri için okullarda bulunmayan donanımların kullanımı ile ilgili öğrencilerin kendilerini yetiştirebilmeleri için kursların düzenlenmesi gerekmektedir.

7.Öğretmen

7.1.Öğretmenlerin Sorunları

1. Değerlendirilmesinde yarar görülen en önemli ve doğru adımlardan birisi de, Hizmet-içi Eğitim Daire Başkanlığı'nın Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü bünyesine alınmış olmasıdır. Bu olumlu gelişmeye rağmen, tüm hizmet-içi eğitim faaliyetlerinin halen alışıldık eski yöntemlerle yürütülmesi, sonuçlarının izlenmemesi ve etki analizlerinin yapılmaması.
2. Öğretmen niteliğini artırmak adına yapılan hizmet öncesi ve hizmet-içi eğitimlerle sınırlı kalması diğer değişkenlerin (öğretmenlik mesleğine yönelik toplumsal algı, öğretmen adaylarında aranan özellikler, öğretim elemanlarının özellikleri, program içerikleri, eğitim alınan fakültenin araştırma-uygulama yeterliği, uygulama yapılan okul ortamı, görev yapılan okul ortamı, okullardaki örgütsel iklim, çalışma arkadaşları ile ilişkiler, kariyer planlama ve gelişimi, meslekte nitelik geliştirici planlamalar, uluslararası işbirliği, lisansüstü eğitim teşviki ve yaygınlığı) görmezden gelmesi, yapılan eğitimlerin verimliliğini olumsuz yönde etkilemektedir
3. Sürekli yapılan mevzuat değişiklikleri ve sınıf geçmelerin kolaylaştırılması öğretmenlerin mesleki açıdan kendilerini yenilemeleri gerekliliğini ihtiyaç olarak görmemelerine sebep olmuştur. “Nasılsa öğrenci sınıf geçiyor”, “Çalışanda geçiyor çalışmayan da, öğrenen de geçiyor öğrenmeyen de” düşüncesi öğretmenlerin derslerde akademik başarı için çalışma azmini zayıflatmıştır.
4. Bulunduğu okulda sınıf içi seviye farklarının çok olması öğretmeni dersin içeriğini anlatırken zorlamaktadır. Bu da nakillerin sıklığı ve çokluğundan kaynaklanmaktadır.
5. Öğretmenlerin norm durumları büyük bir problem haline gelmiştir. Özellikle dönüşen okullardaki norm tutarsızlıkları öğretmeni bulunduğu okulun kültürüne tam uyum sağlamaktan alıkoymaktadır.

6. Öğretmenlerin nöbet ücreti taleplerindeki belirsizlik hem okul disiplinini olumsuz etkilemekte hem de idarecilere ek yük bindirmektedir.
7. İlk ve tek olarak 2005 yılında yapılan Öğretmenlik Kariyer Basamaklarında Yükselme Sınavının o tarihten bu yana bir daha yapılmaması öğretmenler arasında bir ayırım ve adaletsizlik oluşturmuştur.
8. Özel gereksinimli öğrencilerin tanınmasında ve eğitimlerinde yadsınamaz bir öneme sahip olan öğretmenin Özel gereksinimli çocuklarla ilgili yeterince eğitimden geçmemiş olmaları.
9. Üstün zekâlılar öğretmenliği lisans programına sahip üniversitelerden mezun olan adaylar atama beklerken alan değişikliği veya görevlendirme ile BİLSEM ve RAM lar da alan dışı öğretmenlerin çalışması.

7.2.Çözüm Önerileri

1. Hizmet içi Eğitim Konusunda uzmanlaşmış kamu kurumlarından, kamu yararına çalışan kurumlardan ve uzman sivil toplum kurumlarından akredite hizmet alımı yapılabilir.
2. Hizmet-içi eğitimlerin etki analizinin boylamsal çalışmalarla yapılmasında yarar vardır. MEB'in gerek ihtiyaç analizi yapması gerekse önceden kimlerin nerede ve ne zaman eğitim alacağını belirlemesi olumlu birer adımdır. Yine de bu eğitimler, planlama sürecinden gerçekleşme sürecine ve sonrasındaki etkisine kadar birçok açıdan değerlendirilmelidir.
3. Mevzuat değişikliklerinin yapılırken temelden bir değişiklik yerine tabanın fikri alınarak yapılması gerekmektedir. Bu MEBBİS üzerinde hazırlanan anketlerle olabilir. Düzenli olarak her öğretmenin MEBBİS'te doldurması gereken değerlendirme ve öneri anketleri olmalıdır. Bu anketler uzmanlarca değerlendirilip problemlerin tespitinde ve çözümünde uzmanlara ışık tutmalıdır
4. Nakillerle ilgili süreç sağlıklı bir takvime bağlı olmalıdır. Dönem ortasında nakil olan öğrenci ve velisi bunun kendilerinin zararına olduğu bilincine varmaları için okul rehber öğretmenleri tarafından ortak çalışma yapılmalıdır.

5. Norm sayıları belirleme takvimleri tayin dönemlerinden önce güncellenmeli ve norm fazlası öğretmen atamaları bu dikkate alınarak yapılmalıdır. Norm fazlası olarak atanan bir öğretmene aynı yılın isteğe bağlı atamasında tekrar tercih hakkı vermek, durumun yanlış olmasının bir sonucudur
6. Öğretmenlerin nöbet ücreti konusundaki talepleri dikkate alınmalı ve bu durum bir karara bağlanmalıdır.
7. 2005 yılında yapılan Öğretmenlik Kariyer Basamaklarında Yükselme Sınavının düzenli aralıklarla yapılmaya başlanması gerekmektedir veya kıdem ve performans değerlendirmeleriyle kariyer basamakları uygulaması canlı tutulmalıdır. Geride bıraktığımız 10 yıl içinde sınav yapılmayan yıllarda oluşan hak mahrumiyetleri giderilmelidir
8. Öğrencilerin özel eğitim durumlarının ne olduğu, özel gereksinimlerin ne anlama geldiği, farklı yetenek alanları, gelişimsel farklılıkların farkındalığı, üstün zekâ ve yeteneğin fark edilmesi, potansiyel ile performans arasındaki farkın tespit edilebilmesi, özel gereksinimleri olan çocukların özelliklerinin bilinmesi, bu öğrencilerin tanılanmak üzere aday gösterilmeleri ve öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik eğitim fırsatlarının ve içeriklerinin sunulması gibi konularda öğretmenler başrolde görev almaktadır. O halde, özel eğitim öğrencileri ile öğrenme ortamında bire bir ilişkide bulunan öğretmenlerin eğitimi üzerinde hassasiyetle durulmalıdır.
9. Üstün zekâlılar öğretmenliği lisans programına sahip üniversitelerden bazıları düzenli olarak mezun vermektedir. Hâlihazırda sınıf öğretmeni olarak atanmış veya atanmayı bekleyen pek çok üstün zekâlılar öğretmeni vardır. Bu lisans programının içeriği incelendiğinde, sınıf öğretmenliği müfredatının ötesinde üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilere yönelik bilgi ve beceri kazandırmaya amaçlı dersler olduğu görülecektir. Bu programdan mezun olanların veya olacakların özel eğitim öğretmenliği kapsamı dışında bırakılarak sadece sınıf öğretmeni olarak atanmaya devam edilmesi tartışılması gereken bir konudur. Üstün zekâlılar öğretmenliği mezunları kendi uzmanlık alanlarında çalışabilecekleri kadrolara aktarılmalı ve bekleyen mezunlar ile mezun olacaklar kendi alanlarında istihdam edilmelidir.

8.Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri

8.1. Sorunlar

1. Okullardaki yetersiz psikolojik danışman sayısı öğrencilerin rehberlik hizmetlerine ulaşması yönündeki en büyük engellerden biridir.
2. Okullardaki öğrenci sayısının fazlalığı okullardaki rehberlik hizmetlerini aksatmaktadır.
3. Okul yöneticilerinin psikolojik danışmanlara görev tanımlarında bulunmayan işleri vermeleri okullardaki rehberlik hizmetlerini aksatmaktadır.
4. Öğretmenlerin rehberlik hizmetleri konusunda bilinçsiz olması ve rehberlik hizmetlerini önemsememeleri öğrencilerin rehberlik hizmetlerine ulaşmasını engellemektedir.
5. Velilerin rehberlik hizmetleri konusunda bilinçsiz olması ve rehberlik hizmetlerini önemsememeleri öğrencilerin rehberlik hizmetlerine ulaşmasını engellemektedir.

8.2. Çözüm Önerileri

1. Fiziki olarak okullaşmanın artırılması okullardaki öğrenci yoğunluğu azaltmada önemli bir etken olacaktır.
2. İhtiyaç dahilinde rehberlik araştırma merkezlerinden rehber öğretmen görevlendirmelerinin yapılması okullardaki psikolojik danışman ihtiyacını karşılayabilir.
3. Öğretmenlerin ve ailelerin rehberlik hizmetleri konusunda bilinçlendirmelerine yönelik programların uygulanması okullardaki rehberlik hizmetlerini daha verimli hale getirecektir.
4. İl ve/veya ilçedeki psikolojik danışman ihtiyacı olan okullara, psikolojik danışman fazlalığı bulunan okullardan görevlendirme yöntemiyle psikolojik danışman gönderilmelidir.

9. Suriyeli Misafir Öğrenciler

Genel Veriler

SIRA NO	AÇILAN GEÇİCİ EĞT MERKEZİ ADI	ÖĞRENCİ SAYILARI	ÖĞRETMEN SAYISI
GEÇİCİ EĞİTİM MERKEZLERİ			
KARKAMIŞ İLÇESİ			
1	ÇADIRKENT GEÇİCİ EĞİTİM MERKEZİ	1997	56
		1997	56
İSLAHİYE			
1	ÇADIRKENT GEÇİCİ EĞİTİM MERKEZİ	2407	90
2	UNİCEF (UMUT) OKULU GEÇİCİ EĞİTİM MERKEZİ	494	31
3	2.ÇADIRKENT GEÇİCİ EĞİTİM MERKEZİ	2254	61
		5155	182
ŞEHİTKAMİL İLÇESİ			
1	GAZİKENT İMKB ORT GEM	408	16
2	MÜNİFPAŞA ORTAOKULU GEM	649	28
3	8.ŞUBAT ANADOLU LİSESİ GEM	700	25
4	SURİYELİ MİSAFİRLER BİLGİ VE EĞT MRK.GEM-1(çt)	530	19
5	SURİYELİ MİSAFİRLER BİLGİ VE EĞT MRK.GEM-2 (mt)	598	18
6	VALİ AKSU İMAM HATİP ORT GEM	380	15
7	ÖMER SABRİYE ERSOY ORT GEM	182	9
8	ÖMER SEYFETTİN İMAM HAT.ORT GEM	285	19
9	KAŞIBEYAZ ORT. GEM	260	20
10	MÜTERCİM ASIM İHO	YENİ AÇILDI	
		3992	169
ŞAHİNBEY			
1	DR.CEMİL KARSLIGİL İLK.GEM	510	22
2	MEHMET ŞAHİN BATMAZOĞLU İM.HAT.ORT GEM	1074	46
3	HÜRRİYET ORTA.GEM	800	29
4	KADRIYE ABD.ÖZGÖZEN ORT. GEM	733	27
5	KAPLAN KARDEŞLER İ.H.O GEM	744	33
6	KIZILHİSAR ORT GEM	721	33
7	ŞEHİTKAMİL ORTAOKULU GEM	624	31
8	BAHATTİN KAYALI İLK GEM	561	26
9	İSTİKLAL İMAM HATİP ORT GEM	650	22
10	İSTİKLAL SOSYAL TES.GEM	211	14
11	CUMHURİYET İLKOKULU GEM	254	11

12	MİMAR SİNAN AND LİS GEM	305	18
		7187	312
	NİZİP		
1	ÇADIRKENT GEÇİCİ EĞİTİM MERKEZİ	3955	138
2	KONTEYNERKENT GEÇİCİ EĞİTİM MERKEZİ	1761	86
3	UNİCEF OKULU GEÇİCİ EĞİTİM MERKEZİ	727	38
4	MEHMET NİYZAZİ MARUFOĞLU O.O GEM	305	15
5	HAFİZ PAŞA OKUMA SALONU GEM	253	23
6	NAMİK KEMAL O.O GEM	850	39
7	POLAT AKIN O.O GEM	182	11
8	İSLİM SAYIN O.O GEM	151	8
9	BİLAL SAİDE MARUFOĞLU GEM	310	16
		8494	374
	OĞUZELİ		
1	OĞUZELİ İMAM HATİP ORT GEM	172	9
		172	9
	NURDAĞI		
1	ASLANLI İ.Ö.O	220	12
2	DR.ASİM GÜLSOY İLK.ORT GEM	YENİ AÇILDI	
		220	12
		4.421	
		31.638	1.114

9.1 Eğitim Sorunları ve Öneriler

Eğitimin temel insani ihtiyaçlardan olduğu ve etkili insan yetiştirmede en önemli vasıta olduğu kuşkusuzdur. Eğitimin bu önemine karşın savaş, doğal afet ve benzeri durumlarda ilk ara verilen insani faaliyet olduğu da bir gerçektir. Türkiye'deki Suriyelilerin sığınma sürecinin uzaması, şimdiye kadar gündemde çok az yer bulan eğitim sorununun öne çıkmasına neden olmuştur.

Öneri: Bugün Gaziantep'te eğitim sisteminin içinde olması gereken 60.000'e yakın çocuk bulunmaktadır. Ancak bu çocukların pek azı eğitim imkanlarına kavuşabilmektedir.

Eğitimler çoğunlukla, Vakıflar, Dernekler, Özel Kurumlar ve Belediyelere ait toplam 18 merkezde verilmektedir. Ancak, bu merkezlerde eğitim gören Suriyeli ocuklar ile eğitim imkanlarına halen erişemeyen diğer çocukların, belirli bir müfredat içinde sistemli bir eğitim alma olanaklarının sağlanması ve gerekse sertifikalandırılması (diploma) için Milli Eğitim Bakanlığımızca bir an önce gerekli girişimlerin yapılması gerekmektedir. Çocukların eğitim ihtiyaçlarının giderilmesi, özellikle kamplar dışında kalabalık oldukları yerlerde Suriyeliler için okullar açılması ve Suriyeli eğitimcilere burada ders verme imkânının sağlanması, Suriyelilerin açtıkları okulların desteklenip resmîyet, denetim ve benzeri sorunlarının giderilmesi, öğrencilerin Türkçe öğrenmesine yönelik çalışmalar yapılması, yaşadıkları travmalara karşı öğrencilere psikolojik destek sağlanması, önerilmektedir.

Kaynak; Gaziantep Kent Konseyi Gaziantep'te Yaşayan Suriyeli Misafirlere İlişkin Rapor